

- Kartläggning av barnkultur
sid 3
- Dans som läroprocess
sid 6-7
- Länsbevakning Kronoberg
sid 8-10

Kultur Nr 6 December 2005

SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Write an Opera
sid 11
- Flytt oroar i Östhammar
sid 12-13
- Ulrica Bodén porträtteras
sid 23

KULTURSMÖCKAN
6
2005

LEDAREN

Det behövs så lite för att så mycket ska hända!

Nu är det konstaterat det vi anat under lång tid – barnkulturarbetet prioriteras alldeles för lågt av offentliga institutioner i relation både till uppdrag, uppsatta mål och till behovet och nyttan. Ett konstaterande som på en och samma gång är både begripligt och obegripligt. Begripligt därför att barnkultur i alla dess former av allt för många betraktas vara längst ner på statusskalan. Barnkulturarbetare har lägst lön, får sällan uppmärksamhet i media och har allmänt låg status också i de egna leden – dvs bland kulturarbetarna själva. Med andra ord är förutsättningarna alldeles för dåliga för de eldsjälarna som idag förstår vikten av och har vilja att ägna sig åt att möta våra barn och unga. Obegripligt därför att barnen är framtiden för den enskilda institutionen liksom för samhället i stort.

Alla vet vi att ett positivt tidigt möte med kultur kan vara en avgörande faktor för individens framtida relation till både kulturkonsumtion och till eget kulturskapande. Ett positivt och nära förhållande till kultur är också ett sätt att växa och stärkas som människa – med andra ord en angelägenhet och en nödvändighet för hela samhällsutvecklingen! Likväl är det alldeles för många som vänder barnen ryggen – barns tillgång till kultur är lågprioriterat och ojämnt fördelat mellan kommuner och landsändar.

Men mina vänner, mörkret kanske inte är så kompakt som det kan se ut vid första anblicken! Det behövs så lite för att så mycket ska hända! Vi har tillgång till en unik offentligt finansierad infrastruktur på kulturområdet. Den nationella nivån med "R:en"- Rikskonserter, Riksteatern etc - de regionala institutionerna och de lokala strukturerna som till mycket stor del utgörs av musik- och kulturskolan. Musik- och kulturskolans roll som förmedlare av estetiska upplevelser likväl som utbildare genom sina kulturlärare är en unik resurs som kan tillvaratas mycket mer än vad som sker idag!

Det finns förutsättningar för, vill jag påstå, ett barnkulturarbete som kan få vartenda barn i hela Sverige att omslutas av kultur i alla dess former! Det är nu bara en sak som fattas för att det ska hända – VILJAN!

Viljan att omprioritera och omvärdera arbetet med barnkultur. Viljan hos institutionerna att lämna de egna trygga konserthusen och teaterscenerna.

Viljan att sätta sig ute i klassrummen bland barnen och möta framtiden.

Den framtid som faktiskt är vårt ansvar i nutid!

PER SJÖBERG,
DRUF. SMOK

INNEHÅLL

i detta nummer

Lärande dans.....	6-7	Royal Rookie Orchestra.....	16
Länsbevakning Kronoberg	8-10	Sofia är röstcoach.....	17
Write an Opera	11	Julkryset.....	21
Flytt upprör.....	12-13	Kulturnytt.....	22
Kulturskola i Knivsta.....	14	Porträttet	23
Läden förändras	5		
Barnkulturen kartläggs.....	3		
Europeiska musikskoleunionen.....	4		
Ledare.....	2		

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA

893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-26 61 10

ANSVARIG UTGIVARE
Per Sjöberg, SMOK

REDAKTÖR

Nils Ågren, 070-678 44 55
nisse.agren@telia.com

PROJEKTLEDARE/ANNONSER

Jan Dyllicki, 0660-26 61 05
jan.dyllicki@dau.se

Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil från hemsidan www.dau.se

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind, 0660-26 61 31
johnny.altelind@dau.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK

DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Per Sjöberg
Nils Ågren
Olof Wigren
Dag Krufft
Eva Corlin
Ants Viirman
Håkan Sandb
Mia Agarab (kruss)

OMSLAGSFOTO:

Under KMHs Pedagogdagar 2005 framfördes för första gången en konsert av "Royal Rookie Orchestra feat. Staffan Scheja".
Foto: Måns Tengnér

SMOK
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan utges av SMOK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd

Kultursmockan nästa nummer: v. 5.
Manusstopp för annonser: 18 januari.

Tipsa Smockan!

Tel: 070- 678 44 55
Nils Ågren

"Det ser lite olika ut..."

"Efter 30 år av barnkulturpolitik borde man kunna vänta sig ett mer strategiskt arbete, med en tydlig röd tråd mellan mål, uppföljning och utveckling."

Det skriver Aktionsgruppen för barnkultur i sin kartläggning av den offentligt finansierade barnkulturen i Sverige. En kartläggning som visar på brister och stora olikheter.

Rubriken "Det ser lite olika ut..." är också titeln på den kartläggning som Aktionsgruppen för barnkultur presenterade i slutet av september. Gruppen har under våren och sommaren 2005 studerat nuläget för barnkultur i Sverige, de har tittat på vilken kultur som finns för barn i de offentliga miljöer där barnen befinner sig – i förskolan, skolan och på fritiden.

En sak som kartläggarna reagerar över är att förutsättningarna för barn att ta del av offentligt finansierad kulturverksamhet skiljer sig åt beroende på i vilken skola eller förskola barnen går och i viss mån även beroende på föräldrarnas ekonomi och utbildning.

Det offentliga kulturutbudet för barn skiljer sig också åt beroende på var i landet man bor. I Sorsele i norra Västerbotten delar 600 barn på sin barnbibliotekarie medan barnbibliotekarierna i Nyköping i Södermanland ska räkna till 11 000 barn. I Hällefors i Västmanland fick musik- och kulturskolan år 2002 kosta 4 000 kronor per barn medan Ludvika kommun i Dalarna bara gav 223 kronor per barn och år.

Skillnaderna är något som förvånar ordföranden i Aktionsgruppen för barnkultur, Lotta Lundgren.

– Visst är det förvånande. Det som känns viktigt är att nu finns det för första gången ett material som är samlat kring barnkulturen. I det materialet kan man se bristerna tydligare. Det är lätt att det blir mytbildning när man inte har ordentliga mätningar. Kontinuerliga och utförliga mätningar bör ske årligen.

SAKNAR EN LEVANDE DISKUSSION

I kartläggningen skriver man att det finns en stark känsla för barnkulturen i Sverige. Här finns en stor barnboksutgivning och en stolt barnteatertradition, här satsas mycket pengar på kultur jämfört med många andra länder. Många engagerade människor arbetar med barnkultur och många bra projekt startar varje år.

Men det är inte tillräckligt anser kartläggarna.

"Barnkonventionen, förskolans och skolans läroplaner och de kulturpolitiska målen säger att alla barn – oavsett kön, funktionshinder, geografiskt hemvist, föräldrars födelseland, minoritetstillhörighet, ekonomiska förutsättningar – alla barn har rätt att utvecklas till sin fulla potential. Och vi har kommit överens om att kulturen och skapandet är en viktig väg för att nå dit. Men med den återkommande uppföljning som görs är det omöjligt att se vad vi har uppnått. Underlaget är för litet, frågorna för få, de viktiga detaljerna finns inte med. Och nästan ingen frågar barnen vad de tycker eller vad de själva gör."

Kartläggarna saknar också en levande diskussion om innehållet i barnkulturen.

"Det går inte att luta sig tillbaka och säga att man har uppfyllt det kommunala målet om barnen har fått gå på en konsert eller en teaterföreställning om året. Man måste också ta reda på om det gav barnen en upplevelse. Om kulturen bidrog till att uppfylla våra högt ställda mål om demokrati, yttrandefrihet och utveckling av det enskilda barnet. Här behövs fortfarande mycket forskning."

Kartläggningen tar upp fem huvudområden:

- De strukturella förutsättningarna för barnkulturen. Vilka nationella mål finns för barnkulturområdet, och hur arbetar man

för att förverkliga och följa upp målen på nationell, regional och i viss mån, lokal nivå?

- Hur ser finansieringen av barnkulturområdet ut, och hur ser ansvarsfördelningen ut nationellt, regionalt och lokalt?
- Vad vet vi om barns och ungdomars kulturvanor idag?
- Vad har barn för möjligheter att själva skapa? Vilken räckvidd har kommunala kultur- och musikskolor, barnkulturcentra, studieförbund m.fl. och hur ser stödet till barns egna kulturförändringar ut?
- Hur ser det offentliga kulturutbudet för barn ut?

FÖR LITE FORSKNING

I resultatet av kartläggningen kan man utläsa att det finns många brister. De nationella mål som finns bryts inte ner till uppföljningsbara mål och uppdrag i myndigheternas regleringsbrev. Det saknas en tydlig samordning mellan uppdrag som gäller barns eget skapande och medel att fördela till verksamhet som bedrivs regionalt och lokalt.

Den nationella uppföljningen på barnkulturområdet är bristfällig och ger inte svar på om verksamheten leder till de resultat man har förväntat sig. De undersökningar som görs om barns och ungdomars kulturvanor innehåller ett mycket litet material om barns och ungas eget skapande. Huvuddelen av frågorna i de intervjuundersökningar som ligger till grund för statistiken handlar om kulturkonsumtion.

Anita Bashar-Arécén och Lotta Brilioth Biörnstad, aktionsgruppens utredare, skriver så här på gruppens hemsida:

"Det är alldeles tydligt att det finns för lite forskning inom ämnet. Det görs för få kvalitativa studier och den kunskap och dokumentation som finns är inte samlad och blir därför svår att tillämpa. Med för lite faktaunderlag vet man inte om man gör rätt saker och på rätt sätt, man vet helt enkelt väldigt lite om effekterna av det man gör."

EFTERLYSER TYDLIGARE DIREKTIV

Kartläggningen visar dock att vissa regioner och kommuner bedriver ett väl strukturerat mål- och uppföljningsarbete. På några platser har man också kommit långt med att samarbeta mellan olika konstarter för att utnyttja kraften i att driva frågor tillsammans. Ett exempel är regionen Västra Götaland där man fogat samman alla nödvändiga pusselbitar – strategi, uppföljning, pengar, personal, samordning och politisk vilja. Då blir det ett bra resultat.

Lotta Lundgren säger att Aktionsgruppen får starka signaler ute i landet om att man på både kommunal och regional nivå vill ha tydligare direktiv från staten när det gäller barnkultur. Men att barnkulturfrågorna ofta är otydligt inskrivna i de statliga myndigheternas uppdrag – i regleringsbrev.

– I de fall det behövs måste man ge dem tydligare uppdrag, samt ställa hårdare krav på återrapportering, utvärdering och statistik, säger Lotta Lundgren, som hoppas att de förslag som Aktionsgruppen lägger i sin slutrapport genomförs under det kommande Barnkulturåret 2007.

Text och foto: Nils Ågren

Kartläggningen finns att läsa i sin helhet på www.barnkultur.se Aktionsgruppen för barnkultur ska vara klar med sin rapport i april 2006.

"Valvija är inte tillräckligt. Barnkulturen förtjänar en professionell hantering – från mål till förverkligande!" Så står det i den kartläggning som Aktionsgruppen för barnkultur presenterat. Lotta Lundgren är ordförande i Aktionsgruppen.

Fr. v. Den avgående ledamoten Wilhelm Dahl, EMU:s sekreterare Gerrie Koops från Nederländerna och den nyttillträdde presidenten Timo Veijola från Finland.

Timo Veijola från Finland är ny ordförande för Europeiska Musikskoleunionen, EMU. Det var ett av besluten som togs på EMU:s 30:e generalförsamlingsmöte då sittande Jan van Muilekom från Nederländerna plötsligt bestämt sig för att avgå mitt i mandatperioden.

Kort tid före mötet i Prato, Italien, nåddes vi av beskedet att både presidenten Jan van Muilekom och styrelseledamoten Wilhelm Dahl från Norge beslutat

SERBIEN ny medlem I EMU

sig för att avgå i förtid. Dessa herrar har enligt oss i SMOk varit nydanarna i styrelsen och vitaminsprutan i en rätt så konservativ och seg organisation.

Wilhelm, som den minnesgode rikskonferensdeltagaren minns från både Lundkonferensen 1996 och Malmökonferensen 2004, arbetar med ett stort internationellt projekt i södra Afrika och har svårt att engageras sig i EMU. Jan har också fått ändrade arbetsförhållanden som försvårar fortsatt presidentskap.

Till ny ordförande valdes nu styrelseledamoten Timo Veijola från Finland och två nya ledamöter röstades in, Helena Maffli från Schweiz och Marion van der Hoeven från Nederländerna.

HÖGA TOLKNINGSKOSTNADER

Serbien valdes in som ny medlem i EMU och Island valdes in som provmedlem under två år. Det betyder att det nu är cirka 6 000 musik/kulturskolor i 25 länder som är anslutna till EMU.

Ett annat beslut handlade om vilket/vilka språk vi ska använda på våra möten. Idag tolkas mötena på till engelska, tyska och franska. Motion hade inlämnats från Norden där vi föreslog att endast engelska ska användas, främst av kostnadsskäl.

Tolkning på mötena tar 20 procent av EMU:s budget och med engelska som mötesspråk blir situationen mer jämlik, då sitter nästan alla i samma båt och får klara sig på sitt andraspråk. Men tyvärr röstades förslaget ner och Finlands kost-

nader för tolkning på nästa generalförsamlingsmöte i Kuopio i november 2006 beräknas till 150 000 kronor.

UNGDOMSFESTIVAL I UNGERN

Nästa ungdomsmusikfestival, den nionde i ordningen, hålls i Ungern den 16-20 maj 2007. Den 16-17 maj genomförs en förfestival för spelsugna och intresserade grupper och festivalens invigning hålls den 18 maj i Budapest. Den 19 maj flyttar festivalen till Kecskemét och Székesfehérvár och sen avslutade det hela i Budapest den 20 maj. Deltagaravgiften har höjts till 85 euro och deltagare mellan 12-25 år är välkomna.

SVERIGE I TÄTEN

Innehållsmässigt ägnade sig mötet åt pedagogik riktad till barn mellan 0-4 år genom ett anförande av Zoltán Laczó från Ungern, och till vuxna elever över 55 år genom professor Herbert Wiedemann från Tyskland. Därefter öppnades mötet för främst italienska politiker och ämnen var då offentlig finansiering av musikskolor och samverkan mellan musikskola och den obligatoriska skolan.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi i Sverige ligger långt fram vad det gäller de flesta berörda frågorna. Dessutom ser vi av ny statistik att vi håller tätpositionen i Europa tillsammans med Lichtenstein vad det gäller flest barn och ungdomar i verksamheten i förhållande till invånarantalet.

Text och foto: Dag Krafft

Bagatell 1

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad ...

- Med världens mest sålda notställ
- Liten vagn + 12 notställ - 7500 kr (exkl. moms)
- Stor vagn + 18 notställ - 10 000 kr (exkl. moms)
- Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ

Läs mer på Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Delar av den nordiska delegationen, fr. v. Harry Risbaug från Norsk Kulturskoleråd, Jens Bloch från danska DAMUSA och Per Sjöberg från SMOk.

Länen förändras

– vad kan det betyda?

Sedan mer än ett årtionde pågår i det tysta en samhällsförändring som så småningom kommer att få stor betydelse för all kommunal verksamhet. Förutsättningar för nya samarbetsformer gör att förändringsprocesserna kan utnyttjas för att stärka musik- och kulturskolorna.

Det handlar om att den regionala strukturen med län och landsting, som har sina rötter i 1600-talet, håller på att förnyas. I grunden handlar det om att ansvaret för regional utveckling flyttas från länsstyrelsen till kommunala samverkansorgan. En försöksverksamhet med detta pågår i Region Skåne och Västra Götaland.

Sedan 2002 kan varje län skapa ett kommunalförbund som innefattar alla kommuner och där landstinget kan ingå. Detta organ tar över regionala utvecklingsfrågor och en del av de regionala utvecklingsresurserna från länsstyrelserna. Sådana regionala samverkansorgan finns nu – eller håller på att bildas – i många län.

KAN BERÖRA SKOLORNA

Vad har nu denna administrativa förändring med musik- och kulturskolorna att skaffa, kan man fråga sig. Eventuellt en hel del faktiskt. De nya kommunala samverkansorganen tar som regel över ansvaret för den kulturverksamhet som hittills har skötts av landstingen.

Det handlar bland annat om de regionala kulturinstitutionerna, alltså länsmusik och länsteater, regional filmverksamhet, och de olika kulturkonsulenter som finns i många län. Detta i sin tur kan medföra att kulturverksamhet i olika former blir mer uppmärksammas som en viktig del i människors livsmiljö och som en resurs i den regionala utvecklingen.

För att kulturen skall spela denna roll måste de regionala resurserna samverka med de lokala – det är lokalt som människorna finns, både som kulturutövare och som publik. Och i denna lokala kultur är musik- och kulturskolan den kanske viktigaste samhällsresursen för ungdomars kulturutövande.

NYA MÖJLIGHETER ÖPPNAS

I den nya regionala organisationen deltar kommunerna på ett helt annat sätt än tidigare, då landstingen kunde utforma kulturverksamheten på egen hand. Den nya organisationen ger därmed nya

möjligheter för de lokala aktörerna att ställa krav på stöd från de regionala resurserna.

Enligt min mening öppnas nya möjligheter att få till exempel länsmusiken och länsteatern att samverka med musikskolan. Men det förutsätter att de lokala ledarna tänker igenom vad de vill ha ut av de professionella länsresurserna, och formulerar sina önskemål på ett tydligt sätt.

En administrativ förändring leder naturligtvis inte automatiskt till förändrad verksamhet. Men den förändring som jag här har berört ger förutsättningar för nya samverkansformer. Därför är det viktigt att vara medveten om de förändringsprocesser som pågår och utnyttja dem för att stärka musik- och kulturskolorna.

Ants Vürman,
Sveriges Kommuner
och Landsting

Ants Vürman,
Foto: Stefan
Andersson

Lärarfortbildning

JAZZLÄRARTRÄFF

1-3 februari 2006
– i Karlskrona

Kursinnehåll

- Hur man leder och utvecklar en ung jazzgrupp
- Hur man skriver och arrangerar för en ung jazzgrupp
- Eget spel i jazzensemble
- Svensk Jazzhistoria
- Föreläsningar i improvisation och storbandsmetodik
- Vad är IMPULS?
- Jamsession och jazzklubbkvällar

Plats

Karlskrona

Kursledare

Tommy Lakso, Per Thornberg, Bertil Fält, Berndt Sjögren, Lars Westin, Fredrik Norén, Lars Jansson

Kursavgift

2 000,- inklusive fika, lunch och middag. Logi ordnar du som deltagare själv. Hotell kan bokas via Musik i Blekinge 0455-736373.

Information

Fredrik Norén, SJR 0611-722 10, 070-641 49 47, fredrik.noren@telia.com
Olle Lind, Musik i Blekinge, 0734-47 17 90

Anmälan

www.rum.se eller 013-14 74 75

Sista anmälningsdag

16 december

BRASSLEK

19-21 juni 2006

– också en modell för andra instrument!

Kursinnehåll

Brasslek - en metod och en väg att kunna möta barnen redan i 7-års åldern. På musik- och kulturskolor runt om i landet har intresset för blåsinstrument minskat under senare år. Det finns dock skolor med arbetsmodeller där intresset istället har ökat. Brasslek är ett sådant exempel. Annmari Wangin, brasspedagog och Ingegerd Halvarsson rytmikpedagog, arbetar båda på musikskolan i Linköping. De förmedlar här sina erfarenheter av den modell som de utvecklat och med stor framgång använder i Linköping sedan 1995.

Plats

Linköping

Kursledare

Annmari Wangin
Ingegerd Halvarsson

Kursavgift

2 200,- för RUM:s medlemmar

2 500,- för icke medlemmar

I kursavgiften ingår förutom kurs och kursmaterial även fika samt en gemensam middag.

Högsta deltagarantal: 14

Information

Annmari Wangin 013-622 49, 0708-60 55 79

Anmälan

www.rum.se eller 013-14 74 75

Sista anmälningsdag

12 maj 2006

BIBA

26 juni-1 juli 2006

– pedagogiska seminarier

Kursinnehåll

Är du brasspedagog och har ett intresse för undervisnings- och utvecklingsfrågor vad gäller brassundervisning? Då har du nu möjlighet att under en spännande vecka lyssna på Master Classes, seminarier och de konserter som tillhör Brass-Akademins samtidigt som du deltar i pedagogiska seminarier med inriktning på brassundervisning.

Till Brass-Akademien kommer från Norge Astrid Nøkleby för att tala om "Retts på musiken". Flera av pedagogseminarierna är planerade så att de följer upp de seminarier som finns på Brass-Akademins kurs.

Plats

Karlskrona

Kursledare

Annmari Wangin
Maria Becker Gruvstedt

Kursavgift

2 400,-

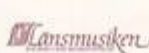
Högsta deltagarantal: 18

Information och anmälan

Annmari Wangin 013-622 49, annmari.wangin@telia.com
Maria Becker Gruvstedt 040-860 50 maria.becker-gruvstedt@mhm.lu.se
Boende: Hotell för de som vill, vandrarhem i kvarteret bredvid Chapmanskolan 0455-100 20
Anmälningsblankett på www.rum.se

Sista anmälningsdag

12 maj 2006

We are the blood!

-estetiska läroprocesser i praktiken

"We are the blood!" ropar fem elever från Engelska skolan i Stockholm. De rör sig hand i hand i en maskliknande form fram och tillbaka genom dansstudio i en lektion kring kroppens olika organ och funktioner.

Danspedagog Nblanbla Mahlangu.

Nhlanhla Mahlangu leder en lektion där eleverna får gestalta hjärta, blod, lungor, baciller och vita blodkroppar. Allt gestaltas efter elevernas egna idéer och eleverna förklarar genom ramsor vad de håller på med. En av dem kom på att deras ramsa kunde avslutas med en ljudillustration. We are the heart - dunk dunk - and we are pumping - dunk dunk.

Dagen började med att drygt trettio pedagoger träffades på Danshögskolan i Stockholm för en tvådagarskurs i EDU-

nilton.se
Stands for Music

031-795 01 50
www.nilton.se
Ring!

Not-, Mic-, Instrument-,
Ljud & Ljus-Stativ

Utökad
sortiment

dance, Education och dans i förening. De flesta kursdeltagare är danslärare men några är lärare i andra ämnen.

SYDAFRIKANSK DANS

Konceptet EDU-dance kommer från en dansgrupp, Moving into Dance Mophatong, från Johannesburg i Sydafrika. Den sydafrikanska dans vi möter här är så långt från traditionell afrikansk dans man kan komma. Här finns inget trumkomp som driver på dansen utan drivkraften är istället utforskandet av – och leken med – ett konkret ämne i skolans undervisning.

Här gäller det att gestalta begrepp från läroböckerna. Det kan låta ganska fantasilöst men är dess motsats. Det här är dansundervisning som tar fasta just på barnens fantasi. Metoden används både för små barn och tonåringar. Här står dansen i den övriga utbildningens tjänst.

EDU-dance är en metod att hjälpa till med inlärnigen – inte ett självständigt konstprojekt. Självt ser jag inget problem med det. Detta är ett sätt att använda dans i skolan. En estetisk läroprocess. Dans som konstform skall naturligtvis ha en annan men lika självklar plats i skolarbetet.

GIGANTISK VERKTYGSLÅDA

Konkret arbetar EDU-dansarna på två nivåer. Dels arbetar de med tydliga begrepp som att jobba lågt nära golvet, på mellannivå, och så högt det går. Det finns olika sätt att röra sig – gå, springa, rulla, krypa, åla, glida etc. Tillsammans med olika tempon, riktningar, betoningar i takten med mera, skapas en gigantisk verktygslåda att använda i undervisningen.

Den andra nivån handlar om att ta fram ett ämne. I den lektion vi såg var det som sagt kroppen. I princip alla ämnen kan hanteras, allt ifrån matematik, språk, fysik till mänskliga rättigheter. I Sydafrika har de även arbetat med att öka kunskapen kring AIDS.

Vad tyckte du om kursen ?

Anna-Karin Nelzén på Kulturskolan Stockholm var en av lärarna på kursen i EDU-dance. Här är hennes syn på kursen.

"Jag har gått på två av deras kurser förut och de har varit jättebra. Det var därför jag sökte den här kursen för det finns alltid något nytt att lära. EDU-dancemetoden har varit väldigt inspirerande för mig och har hjälpt mig när jag har haft dans i skolan. Klasslärarna har varit entusiastiska och det har varit roligt att kunna knyta an till vad de gör i skolan och sen sätta en konstnärlig prägel på till exempel myror.

De tidigare kurserna var tydligare i metoderna och hade en rolig blandning av afro-fusion och EDU-dance. Vad som var bra med den här kursen var att de hade en lektion med barn så att man såg barnens reaktioner.

Vad som inte var så bra var att man hade blandat grundskollärare och danspedagoger. Det blev väldigt tydligt, speciellt sista dagen, då man märkte att det spelar stor roll vilket bagage man bär med sig då man undervisar. Grundskollärarna skulle ha behövt en egen kurs eftersom de inte har några grunder i dansmetodik och det inte hjälper hur entusiastisk man än är om man inte behärskar dansens språk. Att omsätta teori till rörelse för att sedan omvandla det till dans lär man sig inte på två dagar. Det är bra att grundskollärarna får fortbildning i det här eftersom det säkert kan berika deras egen undervisning och öka förståelsen för vär.

Sammanfattningsvis kan jag säga att jag fick med mig mycket bra och användbart material från kursen. Jag tycker mycket om deras metoder."

Anna-Karin Nelzén

För att kunna arbeta med ett område måste dansarna lära in det och bestämma vilka termer och begrepp som skall bearbetas. Lektionerna innehåller gemensamma övningar där läraren leder och grupparbeten där eleverna får arbeta mer självständigt.

Metoden är väldigt konkret. Eller som det står i gruppens egen info kring planering av en lektion: "Det här är en handlingsplan, du måste veta exakt vad du skall göra. Bara när du är helt förberedd kan du bli flexibel, så planera noga!"

För att bli EDU dansare går man en ettårig dansutbildning. Du blir då inte dansare utan en lärare som kan just denna dansmetodik.

Alla vi mötte i Stockholm tillhör också det professionella danskompaniet som är en del av Moving into Dance Mophatong. De har med andra ord en

betydligt mer omfattande utbildning än den man får under ett års studier. Och Nhlanhla Mahlangu är en mycket kompetent pedagog. Det syntes inte minst i ögonen på barnen från Engelska skolan när de lämnade Danshögskolan!

Text och foto: Håkan Sandh

*Läraren Thoko Soga-
nye studerar några av
barnen i en övning.*

Smockan
besöker...

Kronobergs län

Musikskolan

Utvecklingsarbete i Växjö

Växjö kulturskola har alltid haft en central roll i stadens kulturliv. En tuff besparingsperiod för ett par år sedan fick oss dock att inte längre känna oss helt självklara. Vi förstod att vi måste hitta nya vägar för verksamhet och utveckling.

Växjö kulturskola startade 1947. Under 1970-talet blev Cedron Strand rektor och förde skolan i rask takt framåt. Han drog tidigt igång kompanjonlärarskap och samarbete med andra instanser. Ett exempel är musiktillägget som utvecklades tillsammans med gymnasiet för att ge extra motiverade ungdomar en chans att kombinera studier och musik. Ett annat exempel är samarbetet med särskolan, där vi idag har fina traditioner och metoder för att möta och utveckla dessa barn.

År 2000 blev musikskolan en kulturskola som även innehåller bild, teater och dans. Samma år startade vi också en kommunal grundskola, en F-9-skola med estetisk profil. Det innebär att estetiska ämnen, som musik, rytmik, bild och drama ges extra stort utrymme och används som ett viktigt redskap för lust och inlärning i skolarbetet.

Hur möter man ny ungdomskultur samtidigt som man värnar om de traditionella instrumenten? Det är frågor som Växjö kulturskola ställer sig. Helena spelar fiol, ett populärt instrument i Växjö kulturskola. Foto: Janne Ren

Växjö kulturskolas elever är en vanlig del av stadsbilden. Här Diala, Amanda och Tilda som spelar trombon. Foto: Janne Ren.

HÅRDA BESPARINGAR

Idag är Växjö kulturskola en bred kulturskola med cirka 60 medarbetare och 2 200 ämneskurser. Vi har många framträdanden och är en viktig del av Växjö kulturliv. Trots detta drabbades vi 2003 av hårda besparingar. Under loppet av ett par år skulle närmare två miljoner kronor sparas. Vi var tvungna att gå till botten med frågor om vår framtid. Hur skulle vår kostym se ut? Vilka krav ställer framtidens barn och ungdomar på vår verksamhet?

Vi ville inte bara spara oss ur krisen utan också jobba oss ur den och sökte och fick 400 000 kronor i utbildningsbidrag från EU, Mål 3. I samband med detta tillträdde Ingrid Stålné som rektor. Hon valde att bryta upp de traditionella ämneslagen och fokusera på sju nya grupper. I dessa skulle målskrivning och utvecklingsarbete ske och i enlighet med dessa skulle alla utbildningsinsatser göras.

RINGAR PÅ VATTNET

Ämnena vi nu arbetar med är: Samarbete med skolan (estetiska läroprocesser); Att arbeta med funktionshinderade; Att arbeta för integration; Att möta yngre barn; Utveckling av kortkurser; Förnyelse av orkesterverksamheten samt Ergonomi.

Arbetet känns så här långt mycket bra. Personalen är positiv och arbetet har

Kronobergs län är ett av södra Sveriges mest glesbefolkade län. Länet består av åtta kommuner och ligger i sydvästra delen av Småland. Residensstad är Växjö och länsnamnet Kronoberg har lånats från den medeltida kungsgården, sedermera borgen Kronoberg.

gett ringar på vattnet och lett till ytterligare projekt, exempelvis Coma (Contemporary Music and Artists) och Experimenthuset där vi tillsammans ska arbeta med ungdomars tekniska experimentlust i projektet "Musik och vetande". Pengar söks från Allmänna arvsfonden och projektet beräknas pågå under tre år.

Vi känner att detta är framtiden. Mer pengar från kommunen är inte att vänta, vi får istället själva arbeta för att hitta nya vägar med nya kunder, samarbetspartners och finansörer. Ett annorlunda sätt att arbeta – men också en stor möjlighet till utveckling och nytänkande.

Tove Pallinder

Undervisningen minskar i Lessebo

1995 beslutades att Lessebo Musikskola skulle förändras till kulturskola med dans, drama, bild och enskilda kurser på instrument. Även en enhetlig kulturprofil i kommunen med rytmik, dans och drama på grundskolor inrättades.

Kulturprofilen är unik och innebär att alla elever i år 1-2 har rytmik, alla elever i år 3-6 har dans och alla elever i år 4-6 har drama. Lektionerna ligger inom grundskolans timplan.

Denna "öronmärkning" av resurser för kulturverksamhet, ger kulturskolan ar-

betsro och man slipper ägna sig åt "köp- och sälj-verksamhet".

Den frivilliga verksamheten omfattar bleckblås, träblås, tvärlöjt, stråk, slagverk, gitarr, dans, sång och rockskola. Ensembleverksamheten består av en brassensemble, två blåsorkestrar, två stråkorkestrar och tre rockband. Blåsmusiken har långvarig tradition i kommunen, där kulturskolan under lång tid har varit plantskola för musikkårens i Kosta, Lessebo och Hovmantorp.

Totalt har kulturskolan cirka 220 elever i frivillig verksamhet och omkring 70 elever står i kö för att få rockband. Blåsmusiken har långvarig tradition i kommunen, där kulturskolan under lång tid har varit plantskola för musikkårens i Kosta, Lessebo och Hovmantorp.

År 2000 togs beslut om att ämnet bild skulle sparas in, trots att det var många elever i verksamheten och för kommunen en ekonomiskt fördelaktig undervisning. 2001 togs beslut om att undervisning i piano skulle upphöra. Undervisning på piano är, och har i alla tider varit, en grundstomme i musik- och kulturskolans utbildning. 2004 försvann därefter undervisningen på fagott.

Inför budgetarbetet för 2006 har aviserats om ytterligare 0,5 tjänst neddragning. Detta slår hårt på en redan väldigt minimal verksamhet. För att inte radera kulturskolans ensembleverksamhet har skolledningen beslutat att ta bort undervisning på akustisk gitarr.

Pia Dahlberg

Uppvidinge Kulturskola riskerar att halveras

Uppvidinge Kulturskola är Kronobergs läns äldsta kulturskola. Den startades som en utveckling av den kommunala musikskolan, som i sin tur har sina rötter från mitten av 1950-talet. 1992 är det officiella startåret av kulturskolan som omfattar musik, dans, bild och drama.

En viktig uppgift genom åren har varit att bevara och utveckla blåsmusiktraditionen, som har haft en nära knytning till glasbruken. Även på stråksidan är kulturskolan i Uppvidinge väl utvecklad.

Från och med höstterminen 2005 har en ny verksamhet startats för ungdomar som vill utveckla sin förmåga att stå på scen och bejaka sin utstrålning. Den verksamheten går under namnet "On stage".

Kulturskolan är en viktig verksamhet i en liten glesbygdskommun och totalt når vi varje vecka cirka 800 av kommunens omkring 1 200 elever. Tyvärr ligger i skrivandets stund ett besparingsförslag som minskar verksamheten med mer än hälften. Konsekvensen av besparingen är att nästan hela den frivilliga musikundervisningen försvinner. Beslut tas den 29 november 2005.

Anders Käll

Lyckad förändring i Tingsryd

I januari 2006 firar KulturVerkstan i Tingsryd sexårsjubileum. Nyåret 1999 gick starksottet för det som skulle komma att bli alternativet till den nedlagda kommunala musikskolan.

Oddsden för överlevnad var dålig, med usel ekonomi och logistisk problematik. Under åren som gått har emellertid en struktur vuxit fram ur det kaos som då rådde. Vårt sexårsjubileum firar vi med invigning av våra nya egna lokaler. Där kommer musiken, teatern, filmundervisningen och mediaundervisningen att husera.

Vi har sedan starten arbetat hårt för en integrering med den kommunala fritidsgården, och i vårt nya kulturhus hyr vi ut delar av fastigheten till fritidsgård. Vi når den vägen de "andra" barnen. Resultatet ser vi redan nu efter en termin.

Konserteral med professionellt ljus och ljud finns på plats och väntar bara på att få bjuda på musik och skådespel. I andra delen av huset väntar en professionell ljudstudio och en filmverkstad. Nio undervisningslokaler är sedan höstterminens början igång.

Ombyggnadens kostnader, med fjärrvärmeinstallation och ventilation, drog iväg så att vi har fått vänta med färdigställandet av konsertlokalen. Därför har vi valt att även vänta med invigningen. För den som är intresserad att komma så kan man titta in på www.kulturverkstan.com för tider.

Utöver det nya kulturhuset förfogar KV över egna lokaler i tre av de övriga kommundelarna. Vi bedriver för närvarande undervisning på samtliga åtta skolor i kommunen.

En aktiv föräldraförening syns ofta i samband med olika evenemang. De håller även i kulturfridsgården som sker en kväll i veckan och har kulturella inslag.

KV drivs som ekonomisk förening och har därför en styrelse. Vi lägger stor vikt vid att under valberedningen se till att unga människor hamnar på tyngre poster i styrelsen. Detta ser vi som någon form av garanti för att vi kan behålla våra ambitioner att vara tidsenliga.

KulturVerkstan samarbetar med kommunens skolor genom att erbjuda kurser, föreläsningar och konserter. Vid sidan av detta hyr vi ut teknik, till exempel ljud och ljus för festivaler, säljer konserter samt spelar in film och musik på beställning.

Vi har ett omfattande samarbete med Tingsryds gymnasieskola. Elevantalet i ämneskurserna är 470. Därtill kommer cirka 200-300 elever inom grund- och gymnasieskolan beroende på i vilken grad skolorna anlitat oss.

Avslutningsvis kan vi i Tingsryd konstatera att fast det är fel när en kommun frantår sig sitt ansvar för barn- och ung-

domskulturen så behöver det inte innebära en katastrof. Barn- och ungdomskulturen i Tingsryd har idag betydligt mycket mer på fötterna innehållsmässigt, ekonomiskt och logistiskt än vad som var förhållandet för sju år sedan.

Magnus Lundin

Alla får chansen i Alvesta

Musik & Kulturskolan i Alvesta har sin bas i det vackra gamla tingshuset, men flera av lärarna bedriver också undervisning i de mindre skolorna ute på landsbygden. Från och med årskurs 3 upp till trean på gymnasiet har alla elever i kommunen möjlighet att få undervisning.

Undervisningen sker antingen enskilt eller i grupp och det finns möjlighet att delta i någon av skolans orkestrar, körer eller ensembler. Gymnasieeleverna kan välja musikprofil, ett individuellt val på 300 poäng fördelat på tre år. Vi erbjuder förberedande undervisning för de yngre eleverna i år 2 under vårterminen på blockflöjt, ukulele, klarinett, fiol och sång.

Vi som jobbar på Musik & Kulturskolan strävar efter att utveckla elevens kreativa och tekniska förmåga och vi försöker anpassa vår undervisning efter varje individs förutsättningar och ambitioner.

Undervisning erbjuds på följande instrument: trumpet, trombon, valthorn, gitarr, elgitarr, elbas, klarinett, saxofon, tvärlöjt, blockflöjt, piano, slagverk, dragspel, solosång, fiol, cello, kontrabas, ensembler (blås, kör, rock, folk, stråk).

Skolan har cirka 400 elever i ämneskurser och totalt tio ensembler. Elevkonserter hålls i genomsnitt en gång i månaden och varje läsår genomförs ett eller två större elevprojekt. Vi kan också erbjuda andra offentliga uppträdanden beroende på önskemål.

Jon Stavert

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Älmhult räknar med stor ökning

Under 2005 fick jag uppdraget att omorganisera musikskolan i Älmhult till kulturskola. Det fanns två vägar att gå, endera lägga ned verksamheten eller starta nytt och det blev dessbättre det senare.

Anledningen är enkel, musikskolan är inte intakt med tiden, totalt är endast 208 elever inskrivna i verksamheten. När

jag har varit runt i olika kulturaktiviteter utanför musikskolan får jag ytterligare bevis på vad elever/ungdomar vill göra.

Det som är arbetsamt under en sådan omorganisation är att alla inte får plats. Vi får inte mer pengar av kommunen men det finns också alltid en historia varför en skola hamnar i det läge man har hamnat i.

Nu finns det ett enormt intresse för teater, dans samt pop- och rockverksamhet, och vi kommer att skapa förutsättningar för dessa verksamheter. Ledstjärnan för arbetet är att sätta eleverna/ungdomarna i centrum.

Politikerna är mycket positiva och har funnits med från början av detta arbete. Förutom att elevantalet under nästa år kommer att öka med cirka 200 elever så kan vi tillgodose elevernas önskemål. Vi räknar med att under de kommande två åren öka elevantalet från 208 elever till omkring 550 elever.

Leif Pettersson

Bagatell 5

Akustiskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.

- Akustiskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustiskärm på notställfot 1080 kr (exkl. moms)

www.bagatell.se - 013-527 50

Pernilla Wahlgren i Ljungby

Ljungby musikskola har en bred verksamhet inom musikområdet. Vi täcker de flesta genrer och ett viktigt inslag i vår verksamhet är att vi gör lite större projekt. Vi har spelat opera, Benjamin Brittens "Noas flod", med 200 medver-

kande, sångare, dansare och orkester.

Ett annat projekt var en konsert tillsammans med Pernilla Wahlgren, då vi byggde om en idrottshall till en riktig konsertsal. Det var ett mycket uppskattat evenemang med hög kvalitetsnivå. Senast hade vi en schlagerkonsert med melodifestivallåtar från de gångna 50 åren. Alla arrangemang spelades så nära originalen som möjligt.

Vår kommun är väldigt utspridd, så vi reser mycket då vi har undervisning på våra 17 skolor runt om i kommunen. Dessutom har vi undervisning i vår eget hus inne i Ljungby. Vi säljer även mycket undervisningstid till estetiska programmet.

Framtidsplaner som vi har är att starta klassundervisning i fiol och blås.

Lars-Göran Sandberg

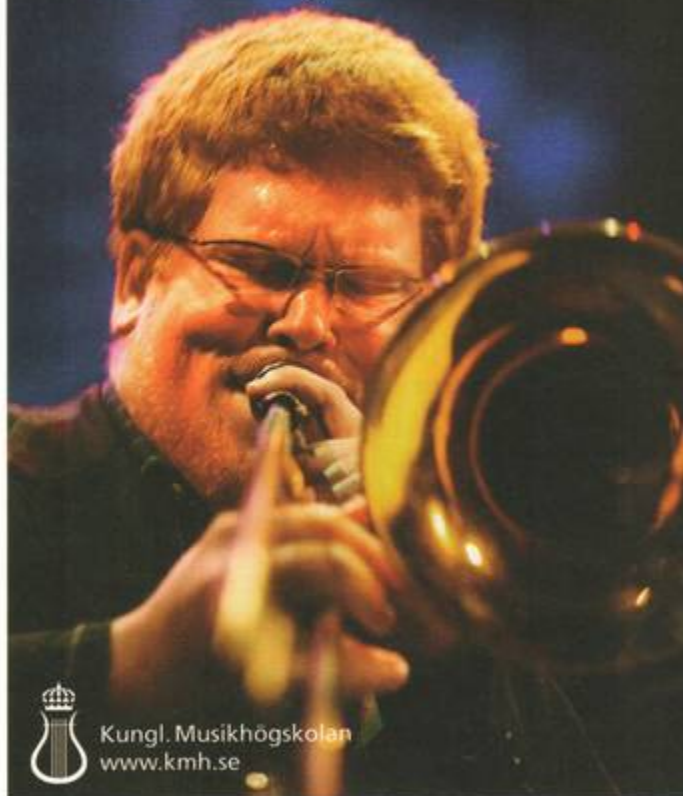
Markaryds kommun

Den kommunala musikskolan lades ner 1997 och Studieförbundet Vuxenskolan bedriver sedan dess frivillig musikundervisning i Markaryds kommun. Utbildnings- och kulturnämnden ger Vuxenskolan kommunala bidrag för att sköta undervisningen. Vi erbjuder undervisning på piano, keyboard, el-orgel, dragspel, trumpet, tvärflöjt, akustisk gitarr, ukulele, elgitarr, elbas, trummor, dans, sång, körsång, fiol och cello.

Arja Jantonen

KMH:s utbildningar 2006/2007

Ansök senast 10 januari

LÄT!

Folkmusikfestival 5-8 april
10-årsjubileum

KoM och Hör!
Kammarmusikfestival
29 jan-4 feb

Fortbildning
Uppdragsutbildning
Kompetensutveckling

Kungl. Musikhögskolan
www.kmh.se

Write an Opera

Opera. Det är svårt och obegripligt. Inte hör man vad de sjunger heller. Visst finns sådana fördomar, men opera kan vara något helt annat också. Opera kan både skapas och framföras av skolbarn.

Lillemor Bodin-Carlson och Sten-Ove Sundlöf hjälper barn att skapa en egen opera.

Sten-Ove Sundlöf och Lillemor Bodin-Carlson, pedagoger på Kulturskolecentrum i Örnsköldsvik, är utbildade i hur man bygger upp en operaföreställning. Båda har gått intensivkursen Write an Opera på Royal Opera House i London, och nu hjälper man till att skapa opera på skolorna hemma i Örnsköldsvik.

Write an opera är en arbetsmetod för att arbeta med skapande ämnen i skolan. Det började i New York på Metropolitan och kom sedan till London, där Royal Opera House har drivit sådan här utbildning ända sedan 1985. Det är en internationell kurs som i första hand vänder sig till vanliga klasslärare, och de flesta europeiska länder har haft lärare som har gått den. Även lärare från Sydafrika har varit på plats.

- Det är en utbildning i tre steg, tre nivåer, och består av en veckas intensiv utbildning per tillfälle. Man arbetar från tidig morgon tills man stupar i säng, man får jobba med allt som ingår i en operaföreställning. Det är fantastiskt roligt och väldigt intressant, berättar Lillemor Bodin-Carlson.

ALLA KONSTARTER INGÅR

Det intressanta med att låta barn bygga upp en operaföreställning är att alla konstarter finns med. Musik, dans och rörelse, agerande, bild och form, ljussättning, textskapande, dramatisering med mera.

- Jag kan inte komma på någon skapandeform som inte finns med, säger Lillemor.

Opera väcker ofta fördomar, men i en sådan här produktion handlar det inte om att barnen ska stå på scen och försöka låta som operasångare. Inte heller finns det något färdigt material, man skriver själva en föreställning från 0 till 100.

- Vi får ett recept, ett verktyg att skapa en hel opera på skolan. Och barnen sjunger med sina egna röster, säger Sten-Ove Sundlöf.

BRA SÄTT ATT LÄRA SIG

Syftet med operaprojekten är i förlängningen att använda de estetiska uttryckssätten för kunskapsinhämtning, som ett sätt att lära sig.

- Man kan faktiskt lära sig exempelvis matte på andra sätt än att sitta med papper och penna, säger Lillemor.

- Det är intressant att så många ämnen ingår i ett projekt, säger Sten-Ove. Det ökar sannolikheten att alla elever i en klass hittar något som passar just dem. Det är långt ifrån alla elever

som står på scenen under själva föreställningen.

Tillsammans med drama- och teaterpedagogerna Lotta Hakansson och Elisabet Skiöld på Kulturskolecentrum i Örnsköldsvik håller Sten-Ove och Lillemor på med sitt femte operaprojekt. De lägger ned drygt 100 timmar på varje projekt och mäktar med ett projekt per år.

Av de skolor som anmält sitt intresse att sätta upp en operaföreställning väljs en skola ut till ett tolv veckor långt projekt i början av nästa läsårs. På skolan bildas då ett operakompani med olika avdelningar för ljus, ljud, dekor och allt annat som ingår - även en marknadsavdelning. Sedan är det upp till operakompaniet att skapa en hel operaföreställning.

- Vi försöker hela tiden sträva efter att släppa fram de idéer som springer fram ur hjärnorna på eleverna. Vår roll är att stå för ramar och strukturer, säger Sten-Ove.

- Det blir olika projekt varje gång, vi lär oss något nytt hela tiden, säger Lillemor. Tanken är att vi ska hjälpa barnens skapande, vi möter dem i deras sätt att vara konstnärer, hjälper dem att värdera och välja. Det är oerhört intressant att som vuxen få vara med i en sådan här skaparprocess.

Text: Nils Ågren
Foto: Håkan Nordström

*Tycker man att det här är intressant och vill veta mer om Write an Opera går det bra att skriva till:
Royal Opera House Education
Royal Opera House
Covent Garden
London WC2E 9DD*

Eller e-post: education@roh.org.uk

Kungl. Musikaliska Akademien
utlyser
Ungdomsstipendier för år 2006

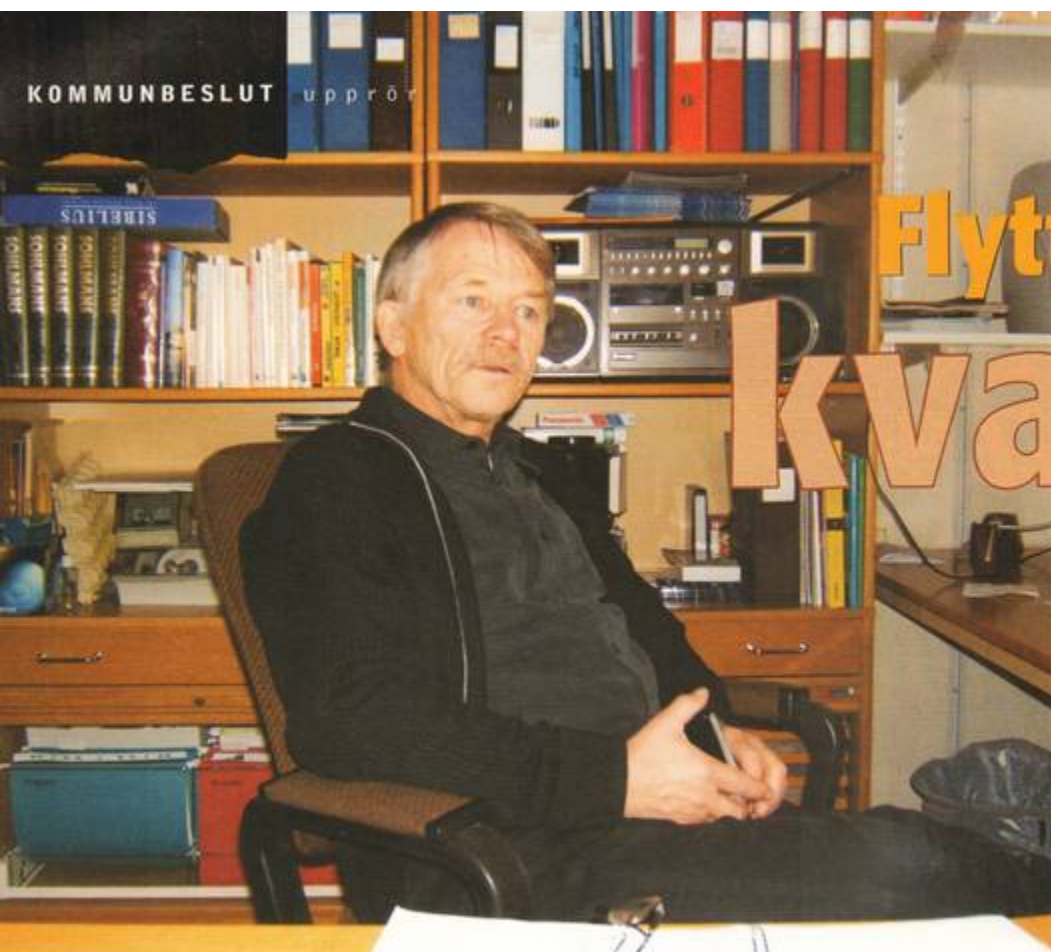
Musikaliska Akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldrarna 13-19 år, d v s födda under åren 1987-1993, som har förutsättningar för ett musikycke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

Företråde ges dem som ej kan erhålla kvalificerad undervisning på sitt instrument/sång på hemorten utan måste resa till lärare på annan ort.

Provspelningar anordnas på olika platser under våren.

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Ansökningsblankett kan rekvideras från Akademien fr o m den 1 december, tfn 08-407 18 10, 407 18 00 vx. Ansökan skall vara Akademien tillhanda **senast den 15 februari 2006.**

Flytt medför kvalitet

Kommunen sålde skolan till ett konsultföretag och musikskolan tvingades flytta till betydligt sämre lokaler. I Östhammar ställer man sig frågande till kommunens beslut.

– Det är något i det hela som inte stämmer, säger musikskolans rektor Roger Berg.

Roger Berg, rektor för musikskolan i Östhammar är bekymrad över flytten till musikskolans provisoriska lokaler, som innebär en kvalitetsförsämring för lärare och elever.

Musikskolan i Östhammar flyttar inför vårterminen från Brunnskolan till en mögelsanerad paviljong vid Källörsskolan. Anledningen är att Östhammars kommun har sålt den mycket omdebatterade Brunnskolan till konsultföretaget 4A Consulting AB.

– Flyttningen från Brunnskolan till paviljongen vid Källörsskolan innebär en kvalitetsförsämring som kommer att ta åratals tid att bygga upp igen. Vi mister vår inspelningsstudio och det finns inga lokaler där konserter kan hållas för en större publik. Därför blir det endast mindre framträdanden inför en liten publik. Vi kan jämföra det med ett fotbollslag som inte kan spela sina matcher om de mister sin fotbollsplan, säger musikskolans rektor Roger Berg.

Berg tycker att man har blivit överrumplade av att beslutet gått så snabbt när det gäller försäljningen.

– Det förbryllar mig eftersom vi ofta fått höra att Östhammars kommun vär-

nar om musikskolan och att det är få verksamheter som ger så mycket tillbaka, fortsätter han och visar några program från skolans utåtriktade verksamhet under den närmaste tiden.

Där inbjuds förskolor till konserter i Brunnskolan och musikskolan besöker också förskolor i den geografiskt stora kommunen. Ett blandat musikprogram bjuder eleverna på när de besöker Östhammars sjukhus och kommunens servicehus. Dessutom har skolan flera ensembler och orkestrar, vilka ofta deltar i kommunens kulturliv.

PROTESTER FRÅN FLERA HÅLL

I Östhammars musikskola undervisas elever från grundskolan och gymnasiet i musik, dans, drama och teater.

– Just nu har vi inget annat alternativ än paviljongen vid Källörsskolan. Den genomgår en omfattande mögelsanering som minsann inte blir billig. Dessutom är det en provisorisk lösning på några år,

men jag förmodar att vi kommer att vara kvar där ännu längre.

Föräldrar har protesterat och eleverna har skrivit på en protestlista med 150 namn, som lämnats till kommunchefen Sten Hutha – men utan resultat.

– Ärendet är en het potatis. Vi klarar oss väldigt bra ekonomiskt, det är något i det hela som inte stämmer, menar Roger Berg.

NYTT KULTURHUS UTREDS

I en insändare i Uppsala Nya Tidning, med rubriken "Fy skäms för beslutet att sälja Brunnskolan i Östhammar", skriver Fredrik Jansson, ordförande i Orkesterföreningen Al Fine, att han är övertygad om att det hade varit billigare och bättre att handikappanpassa Brunnskolan. Al Fine är musikskolans äldsta orkester med musikanter från högstadiet, gymnasiet och några duktiga vuxna amatörmusiker.

Gisela Anders, instrumentalpedagog på

www.esitobo.org
info@esitobo.org • 0295-342 90

HELARSKURSER

Folkmusik / nyckelharpa

Två terminer, inspirerande och lärorikt. Huvudlärare: Ditte Andersson, Olov Johansson och Sonia Sahlström.
Start 31 aug. Sök senast 19 maj.
Obs: endast 15 platser.

Folklig dans i Sverige

Två terminer. Huvudlärare Andreas Berchtold och Ingrid Frykmo. Pedagogisk inriktning. För dig som dansat folkdans tidigare och vill fördjupa dig.
Start 31 aug. Sök senast 19 maj. Endast 14 platser.

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO

NWF Nyckel- harpa World Forum

Gå med i NWF och träffa nyckelharpister över hela världen i nätverkets diskussionsforum!

www.esitobo.org

SOMMARKURSER

14-17 juni

► Spelkurs för ungdom

Nyckelharpa och fiol. För dig mellan 12 och 20 år.

18-22 juli

► Nyckelharpa

► Lätspel på klarinet

DISTANSKURSER, två terminer

► Nyckelharpspel

► Fiolspel

► Folklig dans

► Nyckelharpsbygge

(4 terminer)

sförsämring

musikskolan, hör till skaran som inte förstår kommunens beslut.

- Många är upprörda över att försäljningen gick så snabbt och dessutom under sommaren då folk var bortresta. Idéer och förslag har diskuterats om att bygga ut Brunnsskolan till ett kulturhus där också biblioteket kunde få plats. Det finns två nedlagda skolor, någon av de skolorna kunde väl ha sålts till konsultföretaget? Innan beslutet om paviljongen fattades fanns förslag om att eleverna skulle bussas till dessa skolor utanför Östhammar. Det enda positiva med paviljongen är att eleverna får en egen byggnad, som inte förknippas med den vanliga skolan, säger Gisela Anders.

Konsultföretaget 4A Consulting AB, som arbetar inom el, tele- och databranschen har redan lokaler i Östhammar, men behöver utöka sina utrymmen.

- Vi föreslog de nedlagda skolorna till konsultföretaget, men 4A Consulting AB vill vara kvar i centrum eftersom de är i behov av bredband, och kommunen behöver sina företag. Nu kommer de att rusta upp Brunnsskolan, där musikskolan haft rivningskontrakt, säger Bengt Johansson (c), vice ordförande i kommunstyrelsen.

Johansson hävdar att paviljongen är en tillfällig lösning och att kommunen planerar att få in verksamheten i Frösäkersskolan om tre år.

- Under nästa år kommer ett förslag om ett nytt kulturhus att utredas i kulturnämnden, säger Bengt Johansson hoppfullt.

Text och foto: Eva Corlin

Det låter mycket bra och märks att grundskoleeleverna i årskurs 5 arbetat med tonbildning, när de övar Lucia och julsånger under ledning av sin lärare Gisela Anders.

Joel Berglind har spelat trombon i tre terminer och undervisas här av Ewa Rubensson-Berg.

Bagatell 6

2 000:-

(exkl moms)

PIANO-GASPALLEN standard

Sluta skruva!

Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.

Nyhet: GASPALLEN ERGO 2500:- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

"Den magiska musikaliska manicken"

SuperScope PSD340

Ny modell med nya magiska funktioner!

PSD340 har fantastiska funktioner som uppskattas mycket av de som arbetar med musik och undervisning. PSD340 har både en CD-spelare och en CD-brännare som arbetar oberoende av varandra. Utan att förändra tonarten går det att öka och sänka tempot med +50% till -75%! Tonartsförändringar kan göras utan att förändra tempot. Du kan även reducera originalsången från musiken samt lägga på effekter såsom reverb och delay. Alla förändringar du gör fungerar både på CD-skivor med antingen MP3-filer eller vanliga ljud-CDs. PSD340 hanterar alltså MP3-filer på samma sätt som vanliga CD-skivor!

PSD340 har dessutom ingång för instrument och mikrofon som kräver +48V fantommatning. Denna signal kan mixas för att brännas till CD tillsammans med ackompanjemanget från skivan. Inspelningen sker i realtid. Andra fiffiga funktioner: Kontinuerlig uppspelning från två CD. Programmering av spår, CD-text, fjärrkontroll, sync-record, auto track, auto stop, mic equalizer, inbyggd högtalare, inbyggd mikrofon, batteri-/nätdrift, jog-wheel, split balance, hög-/lägfrekvensfilter, looppunkter.

SWEDEN MIDI MUSIC AB Tel 08-80 68 88 www.swedenmidimusic.com

12.900:- inkl. moms

Kulturskola KAN BLI VERKLIGHET i Knivsta

Före bearingen underhöll Knivsta Ungdomsorkester under ledning av Lars Gustavsson.

En egen kulturskola i den snart tre år unga kommunen Knivsta? Ja, kanske. Just nu utreds vilken väg man ska ta in i framtiden, starta egen skola eller fortsätta köpa tjänster.

Den 19:e oktober hade SKS-nämnden (skol-, kultur- och socialnämnden) inbjudit allmänheten, politiker och en panel att komma till Thunmanskolan för en offentlig hearing angående bildandet

av en egen kulturskola.

Kommunen är nybildad, den 1 januari 2003 bröt sig Knivsta loss från Uppsala kommun och öppnade eget. Musikskoleverksamhet har man dock fortsatt att köpa från Uppsala musikskola, så barn och unga har haft möjlighet att lära sig spela och sjunga också efter kommunindelningen.

MÅNGA FRÅGOR

Med utbildningschef Peter Svantesson i spetsen har frågan om en egen kulturs-

kola avancerat så långt att en musikskoleutredning skrivits och ett flertal möjliga framtidsscenarier presenterats.

Ska kommunen välja vägen att ha en egen musik/eller kulturskola, eller ska man fortsätta köpa tjänster av Uppsala eller någon annan kommun? I vilken grad ska verksamheten vara efterfrågestyrd och hur ska kopplingen till den obligatoriska skolan se ut? Hur ska kopplingen till det lokala musiklivet se ut och ska musik/kulturskolan läggas ut på föreningsdrift eller studieförbund med hjälp av kommunala bidrag?

Många frågetecken fanns att rätta ut och några av frågeställningarna tydliggjordes nog under hearingen. I panelen återfanns från musik/kulturskolehåll Ella-Kari Norberg från Salem, Kaj Anderberg från Uppsala, Michael Brölund från Sigtuna och undertecknad. I panelen fanns också representanter från studieförbund och en musiklärare anställd inom grundskolan i Knivsta.

INTRESSANT ATT STARTA NYTT

Det är naturligtvis intressant när en kommun funderar på att starta nytt. Här kan redan initialt tas hänsyn till aktuell pedagogisk forskning, integrationsproblematik, samverkan med övriga skolformer och så vidare, utan att vara belastad av en organisation och verksamhet som är dimensionerad och utvecklad för något annat. Vi i SMOK följer naturligtvis utvecklingen i Knivsta med stort intresse.

Text och foto: Dag Krafft

DIN BLÅSVERKSTAD

Vi erbjuder allt inom reparationer av blåsinstrument, trä som bleck, helrenoveringar, justeringar, garanti, snabb hantering och framför allt bra priser.

NYKÖPINGS BLÅS
TONWERKSTAN AB
MÄNNISKOR OCH MUSIK TILLSAMMANS

0155 - 21 97 77
info@nykopingsblas.se

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite häändig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Medar flygel

Medar piano

Pris: 1895 kr till en flygel (exkl. moms)
Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Ny högskoleutbildning i Skara

Vill du bli en del av framtidens musikindustri? Det undrar Högskolan i Skövde som tillsammans med Music Factory i Skara startar en högskoleutbildning inom musik- och ljudproduktion.

Musik- och ljudproduktion är en tvåårig yrkeshögskoleutbildning på 80 poäng. Utbildningen innehåller bland annat teoretiska studier och färdighetsträning med fokus på komposition. Dessutom ingår arrangeringsteknik, inspelningsteknik, distribution och affärsrelationer inom musikindustrin.

- Vi i Music Factory arbetar med utvecklingsfrågor inom musikindustrin och där är kompetenshöjningen en viktig del. Vi försöker hjälpa nya talanger att etablera sig i branschen och vi har länge sagt att det är märkligt att en så här stor bransch inte har en plats i den offentliga utbildningen, säger Marianne Westholm, vd på Music Factory.

TEKNIKUTVECKLING KRÄVER NYTÄNKANDE

- På något sätt finns en motsättning mellan akademisk utbildning och kommersiellitet. Man måste börja ta den här industrin på allvar och se till att den har samma förutsättningar som vilken annan industri som helst.

Utbildningen är tänkt att ge eleverna en hållbar grund för ett utmanande arbetsliv genom en struktur som bygger på fyra grundvärden - metod, attityd, teknik och omvärldsorientering. Ny teknik har sedan en tid tillbaka drivit musikindustrin att söka nya vägar såväl när

det gäller produktion och distribution som marknadsföring. Det kräver ny kunskap och nytt tänkande bland personer verksamma inom musikindustrin och det finns ett stort behov av entreprenörer som kan komponera och producera musik - och som samtidigt vet hur man utnyttjar moderna distributionskanaler för att nå sin publik.

Utbildningen startar efter nyår och bereder plats för 25 elever. Huvudman är Högskolan i Skövde men utbildningen är förlagd till Music Factory i Skara för att kunna dra nytta av deras moderna anläggningar som anpassats för utbildning inom musik- och ljudproduktion.

Uttagningsprocessen sker i två steg, först med prov i musikteori, studioteknik och gehör. Nästa steg består av uppspel inför en jury och en intervjuomgång.

- Intervjuerna är mycket viktiga. Det gäller att hitta entreprenörerna eftersom vi inte utbildar till en anställning. I den här branschen blir man oftast sin egen, säger Marianne Westholm.

STIMULERA ENTREPRENÖRSANDA

Peo Nyhlén, vd Scandinavian Songs Music Group, används i marknadsföringen av utbildningen och han säger att det unika med utbildningen är bredden. Kombinationen av det traditionella som man måste studera på en musik- och

ljudproduktionsutbildning, den överblick av industrin som ger kunskap inom juridik och stimulansen till entreprenöranda - det kanske allra viktigaste ihop med det kreativa skapandet.

Direkt efter första intagningen styr Högskolan i Skövde om till höstintag. Det innebär att sista ansökningsdag för nästa utbildningsstart blir den 15 april 2006.

En snarlik utbildning finns i Örnsköldsvik och går under namnet Musikmakarna. Den är också på 80 poäng men är en KY-utbildning till skillnad mot Skövdes högskoleutbildning. Musikmakarna har fokus mest på själva låtskrivandet.

- Det har gått bra för Musikmakarna och förhoppningsvis kanske vi kan genomföra något samarbete i framtiden, säger Marianne Westholm.

Nils Ågren

Läs mer om Musik- och Ljudproduktion på www.his.se/mlp

Läs om Musikmakarna på www.musikmakarna.se

Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL
595,- (exkl moms)

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol "Sittra" finns med 3 olika fasta lutningar från 595 kr och två varianter med steglös inställning av bak- och framben från 695 kr. Stupelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbytt.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Nu kan du handla noter direkt från
WWW.nylund-son.se

- ✓ Stort sortiment
- ✓ Bra priser!
- ✓ Snabba leveranser

NYLUND & SON

MUSIK DIREKT

Sveriges största mötesplats för unga musiker!
Öppen för alla 13-19 år! Alla genrer är välkomna!
Konserter, workshops och en rad priser väntar!

Anmälan och mer information på

www.musikdirekt.com

Ungdomar i stämrep inför den stundande konserten.

Royal Rookie Orchestra feat. Staffan Scheja

Kan ungdomar som aldrig spelat klassisk framföra två av världens mest kända verk? Visst!

Repetition på eftermiddagen och konsert på kvällen – med stående ovationer från de drygt 300 i publiken.

KMHs Pedagogdagar var precis som föregående år fullsatta. Musikpedagoger och skollärare från hela landet kom till Kungliga Musikhögskolan i Stockholm för att ta del av årets utbud.

– Det har varit lika roligt som tidigare år att arbeta med detta, säger Peder Hofmann som är projektledare för KMHs Pedagogdagar. Det här var tredje året i rad som KMH och Academus AB arrangerade pedagogdagarna, och med

tanke på hur mycket folk som kommer så känns det att vi är på rätt väg. Det behövs ett forum för musikpedagoger, där vi kan träffas och få påfyllning. Vi är ju faktiskt Sveriges största forum för musikpedagoger nu vilket känns väldigt kul.

Även tidigare år har det pedagogdagarna innehållit någon form av event, och i år blev det kanske extra spektakulärt med bildandet av "Royal Rookie Orchestra feat. Staffan Scheja".

– Vi ville bjuda in ungdomar som aldrig tidigare spelat klassisk musik till en alldeles speciell eftermiddag, berättar Peder.

DET BLIR EN KICK

Ett 30-tal ungdomar från olika Stockholmsförorter bjöds in. De fick under en eftermiddag riktiga stämrep i fiol, cello, kontrabas, trumpet, trombon, saxofon och slagverk. På kvällen var det sedan dags för en storstilad konsert.

Ungdomarna framförde Mozarts pianokonsert Nr 21 under ledning av Cecilia Rydinger Alin och med konsertpianist Staffan Scheja samt Elgars Pomp and Circumstance. Dessutom förstärktes ungdomsorkestern med fullblodsprofvs från Kungliga Filharmoniska orkestern.

– Metaforen var att om man aldrig tidigare spelat fotboll, så ska man efter några timmars övning få spela med i samma lag som Henke, Zlatan, Marta eller Hanna Ljungberg. Det är klart att det blir en kick. Vi ville skapa en känsla av att "Vad kul! Det här vill jag fortsätta med!"

TÄRAR SOM TRILLADE

För att göra detta möjligt hade ett team av arrangörer och pedagoger från KMH arbetat fram ett förenklat arrangemang på de stycken som skulle framföras. När väl konserten var över, reste sig publiken på drygt 300 personer upp och gav orkestern ett bifall av sällan skådat slag när det gäller klassisk musik.

– Det var enormt starkt. Det var många tårar som trillade i publiken, till och med hos mig, säger Peder. I detta projekt så skapades en känsla hos ungdomarna att de var stjärnor i ett musikaliskt sammanhang, något som de nog aldrig hade drömt om.

Om det blir något liknande evenemang runt KMHs Pedagogdagar nästa år står skrivet i stjärnorna, men att det blir Pedagogdagar även 2006, det är däremot klart.

Text: Nils Ågren
Foto: Måns Tengné

Bagatell 8

Lyran:

(utmärkt som gåva till musikanter)
Ett nytt vackert notställ i boktrå för finsmakaren.

Pris: 1450 kr (exkl moms)

Grieg:

Det populära Norska stålnotstället. Stabilt, tåligt. Passar även att stapla i vår vagn. Se Bagatell 1.

Pris: 575 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – fax: 013-527 52

Konsertpianist Staffan Scheja spelade med Royal Rookie Orchestra.

SOFIA

har rösten som yrke

Till vardags arbetar hon som sångpedagog på Fryshuset i Stockholm. Men det är som röstcoach åt de blivande artisterna i TV4:s "Idol 2005" hon är mest känd.

Sofia Lilja från Byske utanför Skellefteå får helt enkelt sångarna att låta bättre.

– Mycket handlar om att få rätt balans på nervositeten, säger hon.

Sofia Lilja är röstcoach och under bösten mest aktuell för sitt arbete med TV4:s Idol 2005. Foto: TV4.

Ända sedan hon var barn har sång och musik haft en central roll i Sofia Liljas liv.

– Jag har sjungit så länge jag kan minnas, både själv och i körer, säger hon. Det har alltid fascinerat mig.

Hon gick Musikhögskolan i Piteå och flyttade sedan till Stockholm för att utveckla sig som sångpedagog. Med åren har hon byggt på både sina kunskaper och sin erfarenhetsbank och sedan i fjol är hon engagerad i Idol-projektet. Men det var inte en självklarhet att tacka ja till det när erbjudandet kom.

– Nej, min inställning är att man inte ska tävla i sång och jag gillar inte dokusåpor. Det tog ett tag att övertyga mig om att det här var en annan grej. Jag vill absolut inte göra något som jag inte kan stå för fullt ut. Nu tycker jag det är jätteintressant och stimulerande. Det ger mig mycket att arbeta med de här unga människorna och att ingå i en så stor produktion.

KOMPLEX ROLL

Som röstcoach hjälper hon deltagarna både att förbereda sitt framförande i direktsändningen, jobba med tekniska svårigheter, scenuttrycket och hantering av nervositeten inför inspelningarna.

– Vi träffas onsdagar för individuella lektioner. Sedan coachar jag dem också under fredagens rep inför direktsändningen.

Sofia berättar om sin roll, som är mycket komplex:

– Jag lyssnar inte bara på hur deltagarna sjunger och ger dem råd utan jag analyserar också deras teknik, uttryck, scennärvaro, andning och mycket annat. Har de spänningar? En ansträngd tonträff? Hur är fraseringen och timingen?

– Det är inte bara viktigt hur det låter utan också hur de förmedlar känslor till exempel. Jag vill få ett helhetsperspektiv på varje individ. Hur du mår spelar också in. Om du kanske är blockerad eller

hämrad av något. Det blir ganska personligt faktiskt.

Eftersom tävlingsmomentet och TV-inspelningen sätter press på den som ska sjunga, är risken stor att bli överkörd av sin egen rädsla. Det som kan låta fantastiskt bra på en repetition kan helt falla platt när det väl gäller.

– Här handlar det om att våga vara närvarande, om att hitta ett sätt där nervositeten jobbar för en och inte emot en, säger Sofia.

UTTRYCKET VIKTIGT

Med det engagemang Sofia har – både på Fryshuset och i Idol 2005 – hinner hon inte sjunga så ofta själv.

– Men jag tar chansen så fort jag får tid över. Innan jag fokuserade på att jobba som sångpedagog och coach höll jag på med egna projekt som sångerska, spelade in med olika producenter och sjöng i olika sammanhang.

– Det är inte omöjligt att jag plockar upp den bollen igen. Men just nu använder jag mig av den erfarenheten i mitt jobb som sångcoach.

Den första förebilden var Whitney Houston. Både som sångerska och som scenartist.

Hennes röst och utstrålning fick Sofia att fastna för henne direkt.

– Whitney sjunger ju väldigt rent och vackert. Men det kan bli lika starkt att uppleva något som är naket och sårbart, även om inte rösten är optimal. Uttrycket betyder så mycket.

LYSSNA OCH ANALYSERA

När Sofia gick i årskurs 4 började hon spela piano i den kommunala musikskolan. Hon gick också en förberedande kurs i gehör och musikkära, innan hon gjorde intagningsproven till musikgymnasiet.

Hon säger:

– Jag är helt övertygad om att den kommunala musikskolan har varit en bra start för många i dag yrkesverksam-

ma musiker och sångare. Den är en stor anledning till att svenskt musikliv håller en hög nivå om man jämför med många andra länder. Därför är det ytterst olyckligt att det har dragits in medel så att det är svårt att hålla alla musikskolors verksamheter vid liv.

Till den som har talang och vill satsa på en sångarkarriär ger Sofia rådet att göra det fullt ut.

– För att utveckla sin röst innebär det att jobba riktigt fokuserat och vara disciplinerad. Har du vissa områden som du känner att du behöver utveckla mer och inte kan göra det på egen hand, hitta en sångpedagog att ta lektioner för. Det är också nyttigt att aktivt och analytiskt lyssna på andra sångare och på skivor. Lyssna efter saker som hur sångaren eller sångerskan placerar sin klang och vad som är unikt i soundet.

– Jag har märkt av egen erfarenhet att lyssna och analysera andra är både utvecklande och intressant, säger hon.

Olof Wigren

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i 5 olika modeller från 495 kr (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, – fax: 013-527 52

Johan Hammerth

- kompositör och tonsättare
med sinne för att göra sig hörd och synlig

Han söker samarbete med andra, tänker ständigt i nya banor, arbetar hårt med sin hemsida i marknadsföringssyfte, är den ende i sin genre med egen agent och startar snart en egen blogg på webben.

Kompositören och tonsättaren Johan Hammerth söker ständigt efter utveckling.

- Det är annars lätt att bli mer marginaliserad än du redan är, säger han.

Johan Hammerth fick sitt egentliga genombrott 1989-90 med sin pianokonsert, tillägnad Sven-David Sandström. I den vevan gick han också ut Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Piano-konserten var ett examensverk.

- Jag insåg tidigt att jag var tvungen att kämpa och ta ovanliga grepp för att nå framgång, säger han. Och för att ha möjlighet att verka som tonsättare på heltid.

- Det här är en hård bransch och det går upp och ned. Men du kan åstadkomma mycket genom att samarbeta med musiker. Det genererar jobb och jag tycker också det är intressant.

KREATIVA SMÅGRABBAR

Sedan 1994 har Johan Hammerth framför allt en nära arbetsrelation till violinisten Jan Stigmer, som betytt mycket för dem båda.

- Jan uruppförde min andra fiolkonsert - han ska spela min tredje nu i Västerås förresten - och personkemin stämde perfekt mellan oss redan från början. Vi är som två kreativa smågrabbar tillsammans. Det är väldigt ovanligt med musiker som också är visionärer, men Jan är det verkligen. Vi är båda fixare och vi gillar att ta fram och driva projekt. Nyskapandet går igen hos Johan Hammerth i både skapandet och tänkandet.

- För att effektivare plöja obruten mark och nå ut i sammanhang där jag kanske inte haft en chans att hävda mig

annars, har jag också en egen agent. Det är ingen annan kompositör som har det, så vitt jag vet. Men jag ser det inte enbart som en tillgång för mig själv. Utan också som ett led i att ge inspiration till mina kolleger. Tidigare litade vi mycket till förlagen och deras marknadsföring av oss, men förlagen fungerar inte längre och de som finns är för defensiva. Och att tro att man ska få stor draghjälp av tidningarna, är bara naivt. Dagens Nyheter kunde ge stort utrymme åt en på 90-talet, numera får man vara glad om man får tio rader i en spalt.

Då gäller det verkligen att ta egna initiativ.

- Det underlättar nog att jag är en ganska social typ, säger Johan.

För närvarande skriver han en sångcykel ihop med Niklas Rådström, på beställning av Jönköpings Sinfonietta. Det ska uppföras nästa år.

- Sen har jag en beställning till för blåsinstrument och stråkorkester. Jag har också flera skivor på gång. Jag tror det faktiskt är fyra stycken som ska ges ut inom kort. Av dem är Jan Stigmer involverad i två.

VIKTIGT ATT VÄGA

Johan Hammerth återkommer till detta med att våga göra nya saker.

- Jag har till exempel gjort en kamarmusikserie för ett galleri. Och jag tror det är både viktigt och berikande att våga skriva musik för andra samman-

hang än de traditionella.

Själv säger han att han har stor nytta av att han som ung hade ett rockband och att han är jazzpianist i grunden.

- Jag går mellan genrerna även när jag skriver musik i dag. Det bidrar till att jag har en ganska stor publik. Bestående av en stor del unga människor. Vi ska ju komma ihåg att vi konkurrerar om publiken i en populärmusikalisk tid. Med allt vad det innebär.

Där har webben en viktig funktion.

ÖPPNAR EN BLOGG

- Min hemsida är ett värdefullt redskap för mig. Jag uppdaterar den ständigt och har många träffar. Jag skriver olika betraktelser, recensioner och reflektioner och jag öppnar snart en blogg där jag kommer att skriva om mitt arbete varje dag. Sen är jag mycket positiv till utvecklingen där du kan köpa och ladda ned enskilda verk direkt från nätet. För oss kompositörer är det en bra väg för att bli en del av det stora systemet.

Johan Hammerth berättar att han med glädje ser hur den unga generationens kompositörer blir allt duktigare på att hitta egna forum.

- Och det gäller framför allt tjejer. Det är viktigt att försöka skaffa sig en egen nisch, ett personligt språk. Du måste nämligen gå ut och våga. Du kommer ingen vart om du bara sitter på din egen kammare.

Olof Wigren

Ett stort tack

till alla er som besökte KMH:s Pedagogdagar, Sveriges största forum för musikpedagoger!

Vi ses igen 30 oktober - 1 november nästa år!

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

ACADEMUS AB

Nytt från KMH förlaget!

Insektsvisor av Gaby Stenberg
Sju sånger inspirerade av insekternas egen musik.

WATER CHESTNUTS

12 nya jazzlåtar av Rolf Lindblom.

www.academus.se

KMH
FÖRLAGET

Pianoresan (1 och 2)

(Ehrlingförlagen)

Av Natalia Kazimirovskaja och Galina Sjevtjenko

Den nya pianoskolan "Pianoresan" presenterades i samband med fortbildningsdagarna för pianopedagoger i Stockholm i slutet av oktober. Presentationen gjordes i samband med en kurs med Lubov Boruhison, pianist, pianopedagog och dramapedagog från St. Petersburg, som använder både improvisation och komposition i sin pianoundervisning.

Därmed blev det ett helryskt tema eftersom Pianoresan är skriven av de två ryska pianopedagogerna Galina Sjevtjenko och Natalia Kazimirovskaja, som båda är medlemmar i Svenska Pianopedagogförbundet. Galina undervisar i den musikinriktade friskolan Maestro i Nacka och är huvudlärare vid Ohta Musiklyceum i St. Petersburg. Natalia är ansvarig för pianoundervisningen vid Maestro och även konstnärlig ledare för Föreningen Morgondagens Kultur.

Smockan lät Sonoko Kase, pianolärare i Sollentuna Kulturskola och styrelsemedlem i Svenska Pianopedagogförbundet, bevaka presentationen och ge ett omdöme om Pianoresan.

- Pianoresan består av två elevböcker och en lärarhandledning. Det handlar förstas om mycket traditionell rysk metodik, men väl anpassad för svenska förhållanden, säger Sonoko Kase. Undervisningsmaterialet innehåller svenska sånger som alla känner igen, låtar för nybörjare som gör att böckerna är lämpliga för barn från 5-6 års ålder och uppåt.

- Böckerna innehåller mycket hörselträning och det som skiljer den här från många andra pianoskolor är att gehör och teori är inbyggd i metodiken. I Sverige har vi inte alltid så mycket tid för gehör och teori i musikskolorna, så jag ser det som mycket positivt att det finns in-

byggd i metodiken. I Pianoresan får eleverna även en bra introduktion till pianospelets hantverk.

- Om du tror att det här är en vanlig pianobok så kan du först bli förvirrad. Det gäller att läsa igenom lärarhandledningen och tänka igenom vad du vill göra med pianospelandet. Det går inte bara att lägga fram böckerna till barnen, det krävs att du som pianolärare är väl insatt i boken. Som helhet tycker jag att det är ett väldigt bra undervisningsmaterial och jag kan verkligen rekommendera den för alla seriösa pianolärare, säger Sonoko Kase.

Nils Ägren

Pianopedagogerna Galina Sjevtjenko och Natalia Kazimirovskaja.

Paseo Guitar Music
Sångböcker
Gitarrmusik, m. m.
www.paseoguitar.com
paulhellten@paseoguitar.com
tel. 031 82 79 23, 0706 62 07 11

Bagatell 9

"Stage"

Orkester/ körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i alu-minium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabb-koppling.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Hyr ditt
blås hos
Musica
Blåsexperten

Sveriges bästa hyresvillkor / Blåsinstrument från **110:-** i månaden
Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset
Kontakta oss för mer information!

MUSICA - STÖRST I SKANDINAVIEN PÅ UTHYRNING!

MUSICA
blåsexperten ab

Köpmangatan 5 - 572 30 Oskarshamn
Tele: 0491 120 40, Fax 0491 771 88
E-post: musica.blåsexperten@swipnet.se
Web: www.musica-blåsexperten.se

YAMAHA

The best you can get

Julkrässa med
Kultursmockan

Skicka lösningen till:
**Kultursmockan, DAUS Tryck & Media,
DAUS-Huset, 893 80 Bjästa senast 31 januari.**

Vi redovisar de först fem öppnade rätta svaren i Smockan nr 1 2006.
Vinnarna får varsin bok, "Surströmmingsboken" av Gunnar Erkner.

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

				trän musik- iskt glatt			
				ljöd			
				dalkalls källa stara		är obekä- nt	
				inställs eggla			
						solgad jackson skiva	poppeja
						förväntad grupp med handa	
				ansa		finer er	
				bytt		slökligt	
				en bergman	bered pappa mötter		släper positiv stojat
							vindat
				bellman favorit		hans va arvskoner	
					chese figur brasilsk musikstil		
slagen känning promyska		vackra lägers- släga	rikning	individer norrlands- ningen	1/2 melo- difestival- bil	vinst standard	finer 5:e februari
					la travata sopran		
				nr 13	med ad		gripa
				storskan wagner- operan	norik lika mångt	borde man läsa enl. vish	
				hade en stöje	kino- matograf heter slängfjel		hade sin bubbla berrett
					vanligt samt svulat	fatig	avse skallon
				strupe		finer prä- plagg	med regn
				"jucky man" svenskans i slagen oktaver	gillar gata	post växten	översätter skatord
				är vinn rockare strävt			förädda italianerna
kam en furstinna	vårig grupp berör	Karl P. förstäm- ning		medlar det och sadeln		sett till här lysik	landgren kanske
							vapeo 4 a lära
gabriel	sonen D FC med ingt		exjerted stevlig				De fiod kort månad
			erling- instru- ment				med anses
föreläsa the christ- ians hit		populärt musik- stycke		dell ett förband		advar	na
		en sög					country johnny

Brio stoppar barnbok

Boken "Vad heter Usamas glömska bror? Var var det jag Laden?" med barns egna roliga historier har stoppats av leksakskedjan Brio. Boken, som finns med i Brios katalog, är för grov hävdar företaget.

– Vi har beslutat oss för att dra tillbaka boken eftersom vi inte tycker att den passar vår målgrupp, säger Torsten Liljeberg, produktansvarig på Brio Partner.

– Det är ju Brios egna kunder som har skrivit den här boken. Det är synd att de är så rädda och onödigt försiktiga. Kiss och bajs och sexualitet är ju en del av det barn skrattar åt. Jag förstår inte riktigt hur det skulle kunna väcka anstöt, säger Folkklivsforskaren Ulf Palmfelt, som är redaktör för boken. Grönköpings Veckoblad, Nya Söndagsnisse Strix, Nordiska museet, Arla och Rädda Barnen står bakom boken och Christina Hagner på Rädda Barnen säger så här om Brios beslut:

– Det är ju jättefärdigt. En sådan här bok säger ju något om hur barn tänker och vad de skrattar åt och det är därför vi har valt att vara delaktiga. (DN)

Succé för svensk-norska Trollflöjten

Riksteatern, Västanå Teater och norska Rikskonsertens samarbetsprojekt Trollflöjten hyllas av en enad norsk presskår efter premiären på Den Norske Operan i Oslo. 10 000 biljetter har redan sålts till föreställningarna i Norge vilket motsvarar en beläggning på 80 procent. Den 25 februari nästa år har Trollflöjten svensk turnépremiär med Riksteatern i Umeå. Trollflöjten ska totalt spelas på närmare fyrtio scener i Norge och Sverige. Uppsättningen av Trollflöjten markerar också två jubileer: 100-årsfirandet av unionsupplösningen 2005 och firandet av Mozarts 250-årsjubileum 2006.

I föreställningen medverkar de svenska folkskådespelarna i Harv; Magnus Stinnerbom, Daniel Sandén-Warg, Christian Svensson och Mattias Pérez. De norska kvädarna Kirsten Bråten Berg, Øyunn Groven Myhren, Jon Andreas Halvorsen, Berit Opheim och Odd Nordstoga sjunger.

Budget kan stoppa museers satsningar

Statens museer för världskultur tvingas ställa in planerade satsningar. Regeringen har, enligt museerna, sänkt deras bidrag för nästa år med 5,7 miljoner. Statskontoret anser att marknadsbyråerna sjunkit i Stockholm och därför har regeringen sänkt anslaget som skulle gått till museernas hyra. På de berörda museerna är upprördheten stor.

– Under mina 35 år har jag aldrig varit med om något liknande. Vi vet inte om vi har pengar för 2006, säger Anders Björklund, chef för Etnografiska museet i Stockholm. Han och övriga museichefer anser att neddragningarna betyder att man inte kan genomföra planerade satsningar inför Mångkulturdagen.

Chefen för Medelhavs- och Östasiatiska museet, Sanne Houbj-Nielsen:

– Vi hoppas att vi fortfarande kan öppna Medelhavsmuseet i februari efter den just avslutade restaureringen. Skolministern Ibrahim Baylan har i alla fall tackat ja till invigningen. Men höjs inte anslaget blir han en av få som får se härligheten. (DN)

Elvis Presley tjänar mest av de döda

Rocklegenden Elvis Presley kniper för femte året i rad toppplatsen i inkomstlistan bland döda, enligt en årlig sammanställning av affärstidningen Forbes. Presley, som dog 1977, drog i fjol in 45 miljoner dollar i form av royaltys till sina arvingar.

I årets sammanställning blev animatören Charles Schulz, som skapade Snobben, god tvåa med 35 miljoner dollar i inkomst. Efter toppduon följer i tur och ordning John Lennon, Andy Warhol, Marlon Brando och Marilyn Monroe. (TT)

Företag ger lite till kulturen

Kulturen får en femtedel av näringslivets totala sponsningsbudget. Det visar en studie av marknadsundersökningsbolaget Temo. Undersökningen bygger på enkätsvar från företag med fler än hundra anställda. Och av den totala sponsningsbudgeten är det enbart 18 procent som går till kultur. Kulturområdet har i undersökningen delats in i underhållningsindustrin samt musikbranschen som en kategori och den traditionella kulturen, såsom dans, teater och museer, som en egen kategori. Och det är populärkulturen som får mest pengar, 11 procent av den totala sponsningsbudgeten. Den traditionella kulturen får bara 7 procent. Den stora mottagaren av sponsring är idrotten som får 60 procent av pengarna.

Mikael Strandängar, vd för lobbyorganisationen Föreningen kultur och näringsliv, tror att det krävs förändringar i attityden inom både kultur och näringsliv för att kulturen ska kunna locka till sig mer sponsring. – Näringslivet är konservativt. När det gäller idrotten är det lätt att få företagets logga exponerad, med kulturen handlar det om att ha en relationsbyggande marknadsföring. Kulturarbetare är vana vid att verksamheten är finansierad med offentliga medel och det handlar om att tänka om. (SVD)

Sverige gör en tavla

SVT:s kulturmagasinet "Sverige!" ska ta fram det som är typiskt svenskt idag. Vad är typiskt svenskt idag? Är det älgar, pipepalt, midsommarstång eller nakenchocker? I programmet genomförs en omröstning där svenska folket får rösta på vad de vill: personer, kulturfenomen eller föremål. De förslag som får flest röster hamnar på tavlan, som målas av konstnären Helene Billgren.

– Det vore kul om folk röstade på något med julanknytning, säger hon. Vårst vore att behöva måla en traktor. Det är inte min specialitet, direkt. Projektet är inspirerat av den ryska konstnärduon Vitaly Komar och Alex Melamid som gjort undersökningar och tavlor på de mest respektive minst önskade motiven i länder som USA, Turkiet, Finland, Danmark och Ryssland. Omröstningen avslutas den 28 november och på måndagen den 19 december avtäckas tavlan på Centralen i Stockholm.

Kopiering sänker bokförsäljningen

Försäljningen av studentlitteratur minskar och förlagen är djupt oroad. Främsta skälet till tappet är den omfattande kopieringen bland studenter, som enligt bokbranschen ökar – trots det nya kopieringsförbudet. Vårst är situationen för kurslitteratur på universitets- och högskolenivå. Där handlar det om en påtaglig minskning. Enligt branschstatistik har den totala försäljningen av kurslitteratur, inräknat både det som säljs i traditionella bokhandlar och genom Internetbutiker, i år minskat med tre procent. Det kanske inte tycks så dramatiskt, men kurslitteraturbranschen är ovanligt känslig. – En typisk universitetsbok säljer i 300 exemplar om året, det är ingen massmarknad som för Harry Potter eller Henning Mankell. Det finns inget utrymme för minskningar om den här typen av smal kurslitteratur ska överleva, säger Stefan Persson, vd på förlaget Studentlitteratur. (SVD)

Kulturrådet satsar på dans

Dansen är en vinnare när Statens kulturråd fördelat årets bidrag till den fria scenkonsten. Kulturrådet höjer sitt årliga anslag till den fria scenkonsten med 8 miljoner kronor. Till detta kommer dessutom en engångssumma på 12 miljoner för år 2006.

– Generellt har vi använt de nya pengarna för att höja bidragsnivåerna något åt de etablerade fria grupperna, därför att de ska få förbättrade arbetsvillkor. Samtidigt har det också skett på bekostnad av enstaka mindre produktions- och verksamhetsbidrag, säger Per Svensson, preschef på Statens kulturråd. Kulturrådet har för år 2006 prioriterat kulturell mångfald, geografisk spridning, turnéer samt insatser för barn och ungdomar. Dessutom stärks dansområdet. Sammanlagt har 79 miljoner kronor getts till de fria teater-, dans- och musikgrupperna. Allt som allt får 65 teatergrupper 52,5 miljoner, 30 dansgrupper och koreografer 16,5 miljoner och 140 musikgrupper delar på 10,2 miljoner. På musikområdet ligger de flesta bidragen kring 50 000 kronor. Mest får Drottningholms barockensemble och Stockholms saxofonkvartett med 400 000 kronor vardera. (DN)

Legal filmmedladdning nästa år

Trots att filmbranschen för en hård kamp mot otilåten fildelning erbjuder den inga lagliga alternativ för dem som vill ladda hem film på Internet. Men nu står det klart att de första sajterna för legal filmmedladdning kommer att starta i Sverige i vår. Att ladda ner musik lagligt har varit möjligt sedan knappt ett och ett halvt år i Sverige. I dag erbjuder ett femtontal svenska nätbutiker möjligheten att köpa musikfiler direkt till datorn. Sent omsider ska motsvarande tjänster för långfilm nu lanseras. Folk i branschen hävdar att ett par bolag kommer igång redan under första halvåret och innan årets slut beräknas halva branschen vara med.

Lars Håkansson, nordisk vd på filmbolaget Warner, bekräftar för SVD att det finns ett färdigt system för Europa. – Det som återstår att lösa är juridiska frågor och tekniska problem. Det måste vara ett väldigt bra kopieringsskydd för tjänster på Internet, säger han. (SVD)

Regeringen vill slippa Zorn

Regeringen vill slippa engagera sig i Zorn-samlingarna. Därför försöker den andra villkoren i Anders Zorns änkas testamente. Konstnären Anders Zorn och hans hustru Emma testamenterade nästan all sin egendom till den svenska staten.

Emma Zorn gjorde ett tillägg i testamentet där hon slog fast att donationsfonden skulle förvaltas av Uppsala universitet. Hon ville också att regeringen ska godkänna budgeten för Zornsamlingarna samt fastställa anslaget för inköp av föremål av särskilt kulturhistoriskt intresse för Dalarna.

Men regeringen vill inte längre ha något ansvar för vare sig budgeten eller inköpen. Den anser att regeringens agerande inte fyller någon funktion med tanke på den kompetens som finns i Zornsamlingarnas styrelse. Därför har justiekanslern (JK) Göran Lambertz fått i uppdrag att ansöka hos Kammarkollegiet om så kallad permutation, ändring av villkoren, av Emma Zorns testaments tillägg. Uppsala universitet motsätter sig planerna med motiveringen att makarna Zorn ville ge den svenska staten "ett kulturarv av nationell betydelse vars värde skulle bevakas och bevaras på regeringsnivå". (TT)

Storsatsning på konsthall på Värmdö

Stockholm kan få en konsthall av internationellt snitt. Det är den svenske företagaren Björn Jakobson, grundare och ägare till Babybjörn, som tagit initiativet till projektet. Konst, musik och naturupplevelser är ledorden. Björn Jakobson bekräftar för DN att det finns planer på att bygga en konsthall på Hälludden i Värmdö kommun. Konsthallen ska inte äga några samlingar, utan bara visa upp konst. Det ska också ska finnas utrymme för musik, men den bärande tanken bakom konsthallen är en helt annan. – Det viktigaste tycker jag är naturupplevelsen. Vilken upplevelse för människor som kommer från andra sidan Jorden och aldrig har sett allt detta, säger Jakobson till DN. Kommunstyrelsen i Värmdö kommun anser att planerna är realistiska men att konsthallen inte kan stå klar förrän tidigast 2009. (DN)

Runge regisserar Pinterpjäs

När Göteborgs stadsteater tar sig an Nobelpristagaren Harald Pinter, gör man det på ett lite oväntat sätt. "Aska" ska regisseras av filmregissören Björn Runge, mest känd för filmen "Om jag vänder mig om". Dessutom är en av de två skådespelarna Anna Takanen – Stadsteaterns nyutlysade chef. Harald Pinter skrev "Aska" efter att ha läst Gitta Sereny's klassiska bok om Albert Speer, Hitlers arkitekt. Det är en pjäs om fascism, hot, våld och manlig brutalitet. Runges uppsättning beräknas få premiär i början av februari. Björn Runge är även filmaktuell i vinter. På juldagen har "Mun mot mun" premiär, där de flesta av skådespelarna från "Om jag vänder mig om" medverkar. (TT Spektra)

Ulrika

för vistraditionen vidare

En LP med folkmusikgruppen Folk och Rackare förändrade livet för henne.

Nu livnär sig Ulrika Bodén på musiken, som framför allt består av den gamla vistraditionen från hennes hemtrakter i Ångermanland.

Ulrika Bodén är definitivt en av de främsta unga folksångerskorna i Sverige idag. Redan på kommunala musikskolan, där hon spelade flöjt, hade hon ett intresse för folkmusiken. Men det var när biblioteket hade utförsäljning av LP-skivor som allt startade på allvar.

- Skivan med Folk och Rackare var helt omvälvande för mig. Jag hörde folksång för första gången och sångsättet, musiken och texterna var det jag hade gått och väntat på. Jag blev helt kär, berättar Ulrika.

Tankar föddes på att undersöka den Ångermanländska visskatten och under det arbetet kom Ulrika i kontakt med Ester Isaksson från Hamre, Långsele.

- Jag minns Ester från min barndom. Hon var en av de snälla tanterna som kokade kyrkkaffe. Hon besökte också oss på vår getfärd i Helgum. När jag ringde upp henne tog hon emot mig med öppna armar.

VÄLJE Å VRAKE

Genom Ester fick Ulrika kopplingen till Karin Sikström (1899-1981) som bodde i den lilla byn Gideåberg mellan Edsele och Helgum i Ångermanland.

- Karin var Esters moster och jag fick klart för mig att hon hade en väldigt stor repertoar. Hon har ett ålderdomligt sångsätt och är samtidigt en personlig sångerska. Jag gillar henne väldigt mycket.

Karin Sikströms visor blev grunden till Ulrikas första soloplatå "Välje å vrake" (Drone 2001), där hon också sjunger visor efter flera andra gamla traditionsbärare.

- Jag ville göra mitt eget urval och skivan släppte jag mest för min egen skull. Men till min stora glädje väckte den stor uppmärksamhet. Folk tipsade mig om andra gamla visor och jag fick jättemånga nya trådar att dra i.

Ulrika har också upptäckt något speciellt när det gäller just visorna efter Karin Sikström.

- Ofta hittar man gamla visor i olika versioner men flera av dem finns inte i andra versioner. Till exempel "Josef från Jämså", den är helt unik. Jag har inte hittat släktingar till varken text eller melodi till den visan. Ester var så ivrig att lära mig den så hon sjöng den för mig på telefon.

SMITTANDE GLÄDJE

En projektanställning som folkmusikkonsulent på Musik i Västernorrland gjorde att Ulrika kunde fortsätta sitt grävande i den Ångermanländska vistraditionen. Detta ledde sedan fram till hennes andra platta "Rät nu är det på tiden" (Drone 2004).

Nu reser Ulrika land och rike runt och sjunger de gamla visorna, vilket är en musikalisk upplevelse utöver det vanliga. Dessutom är det fantastiskt roligt att se hur Ulrika framför visorna med en stor portion smittande glädje.

- Det här är så roligt. Den Ångermanländska musiken handlar ofta om små polskor, nästan som springlekar. Flera av visorna är mina favoriter, jag kan helt enkelt inte sluta spela dem. Det är urkul. Visst kan jag vara trött och seg och längta hem, och ibland när man är på turné undrar man om man inte skulle ha ett

Foto: Anna Gullmark, Drone Music

vanligt jobb istället. Men när jag väl börjar spela så fylls kroppen på av glädje igen.

STIGANDE TREND

Rösten är Ulrikas huvudinstrument, men på scenen har hon också med sig blockflöjten. Och hemma finns piano, tramporgel och gitarr till hands när hon skriver egna låtar. Något som främst sker till folkmusikgruppen Ranarim, där hon också ingår.

- Vi letar fram texter och gör låtar inspirerade av texterna. Det är kul musik och det finns inga upphovsmän som vi kan riskera att trampa på tårna. Det är fritt material vilket ger oss stort utrymme.

Ulrika lever av - och för - folkmusiken, och hon berättar att hon märker en långsamt stigande trend.

- Det är väl ingen folkmusikboom direkt men det kommer märkbart mer och mer yngre publik till konserterna, framförallt när vi åker runt med Ranarim.

Fortfarande kommer det in tips på Ångermanländska visor och kanske blir det ytterligare en platta så småningom.

- Det finns verkligen en rik vistradition i Ångermanland, en tradition som bara legat och väntat.

Väntat på Ulrika Bodén - en äkta traditionsbärare av en musikskatt som aldrig får glömmas bort.

Nils Ågren

Namn: Ulrika Bodén

Ålder: 31

Bor: Stockholm och Ångermanland.

Familj: Ja

Skrattar åt: Mina medmusikanter.

Gör mig arg: Att det är så fruktansvärt orättvist i världen. Vi har det så fantastiskt bra medan många kämpar för att överleva.

Bästa egenskap: Jag gör så gott jag kan.

Sämsta egenskap: Jag blir helt gräslig när jag inte får mat.

Tror på: Musiken, den tror jag verkligen på.